

Ruža Lucija Petelinova:

Žaromil

Dragi, ali veste, kako je na Krasu? Skaline v solncu vroče, vse gole, vse sive in samotne kipe v nebo. Le tu in tam zeleni bodeče brinje, le tu in tam nagiba burja krošnje temnih borovcev. O, ta burja! Vso zemljo bi hotela ugra-

narave, a če se znaš približati njegovemu srcu, boš spoznal v njem neprecenljive zaklade zdravega ponosa in vztrajne volje, ljubezni do dela in življenja. V srcu je skrita njegova lepota. In prav tako lahko rečemo o kraški zemlji: v

biti Kraševcu, vse do poslednje peščice, a on je ne da. Dovolj je kamenja, da si z njim ogradi mala polja in vrtače. Malo je prsti, a kolikor je je, je rodovitna in kraški rod jo ljubi in obdeluje z vso vztrajnostjo.

Zaman bi na Krasu iskali studencev. In ko pride dolgo pričakovani dež, žejna zemlja tako hitro izpije vso njegovo sladkost, da ostane ljudem samo blaga sveža vonjava po njem.

O, da bi bilo gozdov! Gozdovi bi zadržali v svojih sencah vode in tudi burja bi ne mogla več tako divje ropati Kraševcu zemlje.

Kakor kraška pokrajina je tudi kraški človek navidezno trde in nedostopne

srcu, v globinah, spodaj pod apnenčevimi skladi, tam žarijo čuda kristalnih cvetov, bisernega grozdja, tam se je tekom sto in tisočletij nakapalo stebrovje kapnikov; glej, kot da si v gozdu, a debela dreves so prosojno srebrna, vse se leskeče, vse drhti v milijonih drobnih, rosnih kapljic. Lepe kot pravljica in vendar resnične so kraške podzemeljske jame. Pa saj je tudi v pravljicah čestokrat veliko resničnega, kakor so resnične naše neštete želje, naša iskanja, naše veselje in trpljenje, vera in volja in naša ljubezen.

Čujte torej pravljico o dedku Dobro-nadu, njegovemu vnuku Žaromilu in kozličku Dolgobradcu.

Star je dedek Dobronad. Vendar ne-
utrudljivo gradi svoj skromni kraški
vrtiček. Češnja stoji sredi vrta. V po-
mladnem jutru je odprla svoje nežne
cvetove. In dedek bi jo rad ohranil Za-
romilu, malemu ljubljenučkemu. Zato
gradi, zato polaga kamen na kamen,
a glejte, zlobna burja mu vse sproti po-
dira. Nič se ji ne smilijo njegove stare
žuljave roke, nič ji ni do njegovih tihih
prošenj. Kakor zla žena z dolgimi, raz-
mršenimi lasmi, odeta vsa v zelenosive
tenčice, ostrega pogleda, se izza skalovja
oglašča s svojo ledeno, turobno pesmijo.

Onemogli dedek tedaj zakliče:

»Burja, Burja, zakaj si tako kruta!?
Se ti ne smili naš ubogi Kras?

Poglej, grebeni sivi, kakor stari plešci,
vsí razoranih, sivobledih lic te obto-
žujejo!«

»U.... U.... U....« se zakrohoče
Burja.

»Ne poj tako ledeno, zasmehljivo«, jo
prosi dedek. »Glej, rad bi si ogradil malo
njivo, ohranil rožam in tej borni češnji
peščico drage, rodovitne zemlje.«

Še bolj zatuli Burja, še huje dihne v
kamenito ograjo, jo podere in vsa gro-
zotna, visoka in koščena se prikaže Do-
bronadu rekoč: »Zaman se trudiš, de-
dek! Pusti, odnehaj, saj ne prideláš ni-
česar, razen revne turščice. Ob suši ti še
ta zgori!«

»Odnehati? Ne, ne! Delati, graditi, za
vnuka, za Žaromila,« misli dedek in ne
obupa.

A tudi Burja se ne vkloni, piha, podi-
ra, tuli preko ograd.

Tedaj dedek s svojimi dlanmi zadržuje
zid, ki se ruši in zakliče iz vse duše: »Po-
magajte mi, dobre kraške vile! Odprite
kamenita vrata svojih podzemeljskih
jam!«

Vile! Čule so ga. Že prihajajo, iz da-
ljava milo pojoč, že so tu, že dvigajo
kamen za kamnom in zidajo in zidajo.
Zaman tuli zdaj Burja izza pečine. Ču-
dežna moč drži ograjo. Lahno pojoč, ka-
kor so prišle, odhajajo bele vile s svojo
kraljico, prelepo Bisernico, ki ji žare v
zlatih laseh čisti biseri.

Še gleda dedek za njimi, še se jim za-
hvaljuje njegovo srce. Zdajci ga vzdrami
vrisk mladega grla. Žaromil prihiti s
svojim kozličkom Dolgobračcem, objame
dedka, pogleda cvetočo češnjo in vzklik-
ne:

»Hej, to bo letos sladka! Kozliček moj,
Dolgobradec moj, mi boš pomagal zo-
bati!?!« Pa pogleda deček še dedku v oči
in iz srca mu vre beseda: »Dedek, naš
Kras je paradiž!«

»U... U... U...« se tedaj oglasi

Burja, plane pred dečka in pravi: »Ža-
romil, še danes boš zapustil to svojo
zemljo!«

Trenotno vztrepeta deček pred sivo
ženo, a že se opogumi in ji reče: »Tetka,
ti se šališ! Svoj rodni dom naj zapustim
in dedka? In pa kozlička Dolgobračca!?
Ej, nemogoče! Saj jih vendar ljubim!«

A sivka je zlobna in ne odneha. »Poj-
deš! mu pravi. Pojdeš prav zato, ker jih
ljubiš!«

»Tega ne razumem, tetka«, pravi Ža-
romil. In Burja mu pojasni svoj zlobni
pogoj: »Če pojdeš z menoj do morja, tja
v sive razvaline starega gradu, kjer je
moj dom, in kjer mi bivajo hčerke Ve-
trnice, prizanesem tvoji zemlji, tvoji
češnji, tvoji hiši. Dokler boš moj, se
Krasa ne dotaknem. Če se temu ujetni-
štvu odrečeš, če ubežiš, z vso silo pri-
divjam, potrgam cvetje, zemljo razpršim
in kamenje ob kamenje zdrobim!«

»Grozna, si, grozna!« zatrepeče deček.
Žaromil žalostno povese glavo, a v srcu
mu že zori sklep:

»Bolje, da se žrtvujem, da bo srečna
moja zemlja, da bo rodila moja češnja,
da bo ohranjen dom staremu dedku.«
Toda težko je slovo in kakor da vse ra-
zume, se oglasi Dolgobradec: »Be...
Be... Be...«

Solznih oči se poslavljata dedek in Ža-
romil. »Moram iti, da rešim...« zaihti
deček in stari Dobronad ga z veliko, ti-
ho bolečino objame rekoč: »Razumem te,
moj dragi, moj najdražji! Tudi jaz bi
storil tako.«

V tistem trenutku razgrne Burja svoje
zelene pajčolane, ovije z njimi Žaromila
in se požene z njim preko kraških skalin.

Dedek in Dolgobračec ostaneta sama.
Žalostno meketa kozliček, dedek pa pre-
mišlja, kako bi rešil svojega vnuka
nesrečne usode. Pa se nenadoma spomni
na gozdne škrate in se ozre h kozličku:
»Kaj praviš, Dolgobradec, če bi prosila
škrate? So sicer svojeglavi možički, a
bi morda vendar pomagali. Škratov je
veliko. Lahko bi nam vrtiček z gozdom
ogradili, borovcev zasadili, a Burja sko-
zi gozd ne gre, ker jo drevesa ulove.«

»Be... Be... Be...« se veselo oglasi
kozliček in pokima z rogato glavico.

»Pomagajte!... Pomagajte!...« Kdo
kliče z žalostnim glasom na pomoč? Hi-
tro dvigne kozliček glavo in prisluhne, in
glejte, že pribeži mimo njega bela vila.
Hudoben škrat jo je ujel v zanko in je
noče izpustiti. Kozliček ne pomišlja dol-
go. Z vso silo se zakadi zlobnemu škra-
tu med rebra. Spak se skotali na tla,
zanka odneha, vila je rešena. Grdo za-

godrnja pritlikavec in uteče. Vila pa pokliče svoje sestre, ki prihite, in se zahvalijo pogumnemu Dolgogradcu za pomoč. Njihova kraljica Bisernica tedaj opazi, da je dedek zelo žalosten. Vpraša ga, kaj se mu je zgodilo in dedek ji pove: »Burja mi je ugrabila žaromila. Mislil sem prositi škrate pomoči, a zdaj vidim, da so hudobni.«

»Morda niso vsi hudobni«, ga potolaži Bisernica. Le pojdi k njim in poizkusi dobiti pomoči. Nato se ozre Bisernica k svojim sestram in jim pravi:

»Poglejte Dolgogradca, umnega in pogumnega kozlička, kako našim besedam pritrjuje z glavo in kako pametno nas zrejo njegove oči. Dajmo, osrečimo ga! Naučimo ga izgovarjati dva stavka: To je dobro in — To je slabo. Kar se bo zdelo modroglavčku prav, bo lahko vsakemu lepo priznal, kar se mu bo zdelo škodljivo, pa bo lahko odsvetoval.«

In vse vile se strinjajo s predlogom svoje kraljice. Kozliček od veselja poskoči, nato pa se koj pripravi na učenje.

»Reci TO« mu velijo vile.

»Beee...« se oglašil rogati učenc.

»Ej, porednež, to ni prav,« ga posvare.

Pa zbere Dolgogradec vso svojo modrost in popravi: »BOOO...« »Malo je že bolje, dragec, a pravilno vendar ni,« ga poučijo vilinske sestre. »Reci TO!« »TO...« se pogumno oglašil kozliček. »Dobro, dobro, dobro,« zaploskajo vile. »Zdaj pa reci: »JE«. »BE...« pravi učenc. »To si znal brez naše šole,« ga pokarajo. Kozliček pa se zdaj zelo potruzi in pove: »JE«. In vile se veselijo: »Vidiš, dragec, saj že gre! Zdaj pa reci DOBRO.« »BO... BO...« pravi rogatec. In spet ga morajo vzpodbujati: »Le ušesa bolj napni! Reci: »DOBRO!«

»Dobro... O... O...« zakliče Dolgogradec z močnim glasom.

(Dalje prihodnjo nedeljo)

Čarobni prstan

Mlad kmet, ki pri delu ni imel sreče, je sedel na plugu in počival. Utrujen je bil in pot mu je tekel s čela. Tedaj je prišla mimo stara čarovnica in mu vzkliknila: »Kaj se ubijaš z delom, ko vidiš, da ti vse nič ne pomaga. Pojdi dva dni daleč naravnost po poti in ko prideš do jelke, ki stoji sama sredi travnika, jo posekaj. To ti bo prineslo srečo.

Kmet si tega ni dal dvakrat reči. Vzel je sekuro in šel na pot. Čez dva dni je res našel jelko. Takoj se je lotil s sekuro. V trenutku, ko se je zamajala in jela padati, je zletelo gnezdo iz veje pod vrhom na tla. V njem sta bili dve jajci. Jajci sta se skotalili po tleh in se razbili. Iz enega je zlezel mlad orel, iz drugega pa je padel zlat prstan. Orel je začel kar vidno rasti in ko je segal kmetiču že do prsi, je zamahnil s krili, kakor bi jih hotel preizkusiti, in zletel nad kmetovo glavo. Tam je dejal s človeškim glasom: »Rešil si me. Vzemi za zahvalo prstan, ki je bil v drugem jajcu! To je prstan sreče. Če ga na prstu obrneš in pri tem izrečeš neko željo, se ti bo takoj izpolnila. Toda izreči smeš samo eno željo. Ko si jo izrekel, bo prstan izgubil čarobno moč in postal bo navaden prstan. Zato pazi, da boš previden, ko si boš kaj želel, da se ne boš potem kešal.

Po teh besedah se je orel vzdignil pod nebo in odletel v kolobarjih kmetu izpred oči kakor puščica.

Kmet je vzel prstan. Nataknil ga je na prst in se vrnil domov. Ko se je zvečerilo, je prišel v mesto blizu domače vasi. Hodeč po ulicah je pogledal zlatarsko trgovino. V izlozbi je videl vse polno prstanov, ki so bili še lepši od njegovega. Stopil je v trgovino in vprašal, koliko je njegov prstan vreden.

»Dva cekina«, je odvrnil zlatar.

Tedaj se je kmetič na ves glas zasmel in mu povedal, da je njegov prstan čudodelen in da je vreden več kakor vsi njegovi. Zlatar pa je bil zvit, goljufiv mož. Povabil je kmeta, naj pri njem prenoči. Rekel mu je:

»Taki ljudje, kakor si ti, prinašajo srečo v hišo, kjer prebivajo. Ostani pri meni!«

Dobro ga je pogostil z jedjo, vinom in sladkimi besedami. Ko pa je kmetič zaspal, mu je skrivaj potegnili prstan z mezinca in mu namestu njega nataknil drugega, ki mu je bil docela podoban.

Drugo jutro je zlatar komaj pričakal, da je kmet odšel. Zbudil ga je že zelo zgodaj in mu rekel: »Dolgo pot imaš še. Bolje je, da se zgodaj odpraviš.«

Ko je kmet zavil za ovinkom, je krenil zlatar v svojo izbo, zaklenil vsa vrata, da ga ne bi nihče videl in motil, potem pa je zasakal prstan in dejal: »Sto tisoč zlatnikov hočem imeti!«

Komaj je te besede izrekel, že so začeli deževati veliki, težki zlatniki, kakor bi se bila nebesa odprla in padali so mu na glavo, na ramena, na roke, na noge. Začel je na ves glas klicati na pomoč, hotel je skočiti do prvih vrat, toda preden je prišel do njih, se je ves krvav

zgrudil na tla. Toda dež cekinov še ni ponehal in kmalu se je pod njih težo vdrl strop in zlatar je s svojim zakladom vred padel v klet. Potem je še deževalo zlato, dokler ni bila mera polna in naposled je ležal zlatar mrtev v kleti in na njem celi merniki zlatnikov. Zaradi ropota, ki se je čul tudi na ulico, so prišli sosedje gledat, kaj se godi. Vdrli so vrata in ko so dobili zlatarja pod zlatom mrtvega, so dejali: »Prevelika sreča je nesreča!«

Potem so prišli dediči in si bogastvo razdelili.

Med tem pa je korakal kmetič zadovoljno proti domu. Na pragu ga je čakala žena, ki je bila v skrbeh, ker ga štiri dni ni bilo domov. Pokazal ji je prstan in ji rekel: »Zdaj nama ne bo ničesar več manjkalo, ljuba žena. Sreča naju je obiskala. Samo pomisliti morava, kako bi jo izrabila.«

Žena je takoj odvrnila: »Kaj bi bilo, če bi si želela nekaj polja? Tako malo ga imava. Malo od najinega so tako lepe njive. Kaj bi si jih želela?«

»Ne vem, ali se izplača«, je rekel mož. »Če bova to leto dobro delala, si bova tiste njive lahko kupila.«

In res sta vse leto trdo delala in žetev je bila tako obilna kakor še nikoli. Z izkupičkom sta si lahko kupila tiste njive in še nekaj denarja jima je ostalo.

»Vidiš, njive že imava«, je dejal mož veselo. »Želje pa še nisva izrabila.«

Tedaj je rekla žena, da bi bilo dobro, če bi si želela kravo in konja.

»Kaj bi zaradi te malenkosti posodila dragoceno željo«, je odvrnil kmetič in porožljaj s srebrniki, ki jih je imel v žepu. »Rajši še malo počakajva. Kravo in konja bova dobila.«

In res tisto leto sta si prišlužila še kravo in konja. Tedaj si je kmetič spet pomel roke in dejal: »Spet je preteklo leto, želje pa še nisva izrabila, čeprav sva dobila vse, kar sva si želela.«

Toda žena mu je zmeraj prigovarjala, naj željo že enkrat izrabl.

»Nič več te ne spoznam«, mu je jezno rekla. »Prej si zmeraj tožil in si želel ne vem kaj vse, zdaj pa si z vsem zadovoljen. Tako zapraviš svoja najlepša leta. Cesar, kralj, grof ali bogat kmet bi bil lahko, polne skrinje zlata bi lahko imel, pa se ne moreš odločiti, kaj bi si izbral.«

»Nikar ne sitnari«, je odvrnil kmetič. »Oba sva še mlada in življenje je dolgo. V prstanu je samo ena želja in hitro bi jo zapravila. Kdo ve, kaj se nama še utegne pripetiti. Takrat bova prstan potrebovala. Ali nama zdaj česa manjka? Kar imava prstan, sva že toliko pridobila, da se nama vsi čudijo! Bodi torej pametna in počakaj, da pride pravi čas za željo. Saj lahko zmeraj premišljuješ, kaj bi bilo dobro.«

S tem je bila stvar za nekaj časa odpravljena. Res je bilo videti, kakor bi se bila s prstanom naselila sreča v hišo. Vse je bilo blagoslovljeno. Kozolci, kašče in gumne so bile od leta do leta bolj

polne in kmet je postajal čedalje debelejši in bogatejši. Se zmeraj je delal s hlapci ves dan, kakor bi si bil hotel pridobiti ves svet. Po večerji pa je široko sedel na klopi pred hišo in zadovoljno sanjari o svojem imetju.

Tako je poteklo leto za letom. Časih, kadar sta bila sama, je žena spominjala

moža na prstan in mu svetovala razne reči. Toda mož ji je vselej odgovarjal, da je še dovolj časa za edino željo. Naposled se je tudi žena naveličala večnega povpraševanja in ni prstana nikoli več omenila. Kmet je sicer vsak dan obral čal prsta: i si ga ogledoval, toda bil je tako previden, da ni pri tem nikoli izrekel nobene želje.

Trideset, štirideset let je preteklo. Kmet in njegova žena sta že postala siva starčka, želje pa še zmeraj nista izrekla. Tedaj se ju je Bog spomnil in ju neko noč oba poklical k sebi.

Otroci in vnuki so jokali ob njunih posteljah. Ko je hotel eden izmed njih potegniti prstan z mrtvečevega mezinca, je dejal najstarejši sin: »Pustite očeta, naj ima prstan. S seboj v grob naj ga vzame. Vse življenje je tako skrivnostno nanj pazil. Najbrž mu je bil dragocen spomin. Tudi mati ga je tolikrat ogledovala. Najbrž mu ga je ona podarila, ko sta bila še mlada.«

Tako so pokopali kmeta s prstanom, ki naj bi bil čudodelen, pa ni bil. Vzlic vsemu je prinesel toliko sreče v hišo, da si tega ne bi bil nihče mislil. To pa zato, ker ne pride prava sreča nikdar s čudežem. Zmeraj jo ustvarijo zadovoljna srca in pridne, delavne roke.

Hans Kr. Andersen:

Pravljica o razbitem zrcalu

Nekoč je živel hudoben čarovnik, strašen čarovnik — sam samcati hudobec. In bil je nekega dne najžidanejšje volje, zakaj izumil je zrcalo, ki je imelo lastnost, da je vse dobro in lepo, ki se je vanj pogledalo, skrivenčilo in zmečkalo v nič, to pa kar ni bilo nič vrednega, kar je bilo ostudnega, da se je prav jasno pokazalo — gnus v jarki svetlobi. Najlepše pokrajine so se zazdele kakor kuhana špinača in najboljši ljudje so se izpremenili v grde pokveke ali so pa stali prekucnjeni na glavo in brez telesa. Obraz se jim je raztegnil, da bi ga komaj spoznal; in če je imel kdo malo pegico, je lahko prav za gotovo računal, da mu jih bo nešteto čepelo prek ustnic in nosu. To da je strašno zabavno, je menil hudobec. In če je pobožna, lepa misel napolnila človeško dušo, je zarenčalo zrcalo, da se je še hudobcu samemu smejalo.

Vsi, ki so hodili v črno šolo k njemu, zakaj imel je črno šolo, so pravili daleč naokrog, da se je zgodil čudež. Šele zdaj, so menili, se bo videlo, kakšni so

v resnici svet in ljudje. In hkrati so tekali okrog z zrcalom in nazadnje ga že ni bilo ne kraja, ne človeka, ki ne bi videl svoje pokvečene slike.

Naposled so v svoji objestnosti hoteli še gori v nebo, da bi norce brili iz angeljev in celo iz ljubega Boga. Čim višje so leteli, tem strašnejše je renčalo zrcalo in komaj so ga še krotili. Višje in višje so plavali, Bogu in anjelem vedno bliže. Takrat pa se je zabliskalo in zagrmelo in zrcalo se je zatreslo v svojem besu

tako strašno, da se je zlim duhovom iztrgalo iz rok ter treščilo na zemljo, kjer se je razbilo na sto milijonov, bilijonov in še več drobnih koscev.

Ti pa so šele vzdignili nesreče, zakaj drobci so bili tako majhni kakor najmanjše peščeno zrnce; in vetrovi so jih raznesli po vsem svetu.

Če pa je zrnce padlo v oko človekovo, je tam obtičalo in videl je človek vse preobrnjeno, vse skrotovičeno; ali pa se mu je paslo oko le na slabem, ker vsako zrnce je podedovalo vso moč, ki jo je imelo prej celo zrcalo. In nekaterim se je zrnce celo v srce vsešalo, da je postalo srce kakor kamen.

Nekaj črepinj je pa bilo tako velikih, da so jih ljudje vtaknili v oknice. A gorje — skozi ta okna nisi smel gledati svojih prijateljev.

Druge drobce pa so spet zgladili in jih vdeli v očala. In nesreče so rasle, če si jih je kdo nataknil na nos, da bi bolje videl in pravičneje sodil.

Hudobec pa se je režal, da bi se mu kmalu trebuh razpočil in tako lahko mu je bilo pri sreči, ko da bi ga kdo nalahko ščegetal z mehkim peresom.

A nevidni drobci zrcala letajo še vedno po zraku.

Kaj pišejo Jutrovčki?

Dragi »Jutrov« striček! Povedati Ti hočem, kako bom preživela počitnice. Ne bom se odpeljala na morje kakor drugi »Jutrovčki«. Pač pa bom doma, ker se držim pregovora: »Ljubo doma, kdor ga ima!« Saj je tudi doma lepo. Vsak dan se hodim kopat s svojimi prijateljicami. Tam se igramo z žogo, se lovimo in delamo proste vaje. Doma pa pomagam mami pri gospodinjstvu. V gozdu nabiram borovnice, ki jih je zelo veliko. Tudi Tebe striček povabim in Te z velikim veseljem pričakujem.

Mija Jere, uč. I. razr. mešč. šole
škofljica.

Ob našem Jadranu. Med letom sem imela dovolj opravka s šolo. Pripravljala sem se za izpit čez prvi gimnazijski razred ter se privatno učila francoščine. Ker sem izpit dobro napravila, sem se zelo veselila počitnic. Atek in mamica sta mi namreč obljubila, da me vzameta s seboj na morje. Da bi spoznali čim več krajev, smo potovali mimo Kočevja na Sušak. Pot mimo Zagreba in Karlovca nam je namreč že znana. Odpeljali smo se s parnikom »Slavija« v Aleksandrovo. Tu mi zelo ugaja. Kopališče je lepo, prebivalci mesteca pa skromni in poštini. Od tu delamo manjše in večje izlete na vse strani. Bili smo tudi na otoku Krku. Mestece je starodavno in slikovito.

S sinjega morja pošilja vsem »Jutrovčkom lepe pozdrave

Tatjana Čander, uč. II. gimn. razr.
Hrastnik.

Dragi striček! V prelepi St. Jernej smo dospeli čili in zdravi, kljub hudi nevihti, ki nas je sprejela. Ti ne veš, kako prijazna vasica je to. Kamor se ozrem, za vsako hišo je sadni vrt. Na drevsih se smejejo jabolka, hruške in drugo sadje. Striček, veš, samo tebi povem, zakaj grem rada na Dolenjsko. Zato, ker imajo doli dobro vinco, pa ne smeš nikomur povedati. Na Krki je zelo prijetno kopanje. Kar ne morem iti iz vode, tako je topla. Včasih jo pri plavanju malo popijem, pa nič ne dě. Sedaj sem bila v Kostanjevici. Krka jo objema z vseh strani, da je videti kakor otoček sredi jezera. Zmenili smo se, da pojdemo na Gorjance. Le

škoda, če bi morali prej v Ljubljano. Mnogo pozdravov iz St. Jerneja pošilja

Mira Selan, uč. I. razr. gimn.
Ljubljana, Koseskega ul. št. 30.

Izlet na Trsat. V pristanišče Sušak je došel veliki parnik »Karadjordje«. Par-na sirena je glasno zatulila — znak, da smo prispeli na cilj. Izstopili so vsi potniki. Iz pristanišča smo krenili v mesto in si ogledali razne znamenitosti. Po »gimnazijskih stopnicah« smo prispeli na sloveči Trsat. Majhna, skoro nezatna, a čudodelna slika Matere Božje v velikem oltarju je znana širom sveta. Okoli podobe vise razne dragocenosti, kakor: zlate verižice, žepne ure, uhani, celo briljantni in diamantni prstani, razni srebrni in drugi vrednostni predmeti. Vse to so darovi onih, ki so bili deležni milosti čudodelne podobe Matere Božje. Na stenah visi nebroj večjih in malih slik, ki prikazujejo razne nezgode na suhem in na morju, vremenske neprilike s pis-meno zahvalo, da jih je sv. Bogorodica obvarovala smrtnih nesreč. S hriba smo si ogledali še Reko in Opatijo, nakar smo se vrnili po »svetih stopnicah« na sušaški kolodvor, odkoder nas je vlak prepeljal preko Zagreba in Ljubljane v Viš-njo goro.

Kornelij Teran, uč. I. razr. viš. nar. šole
v Višnji gori.

Dragi stric! Večina »Jutrovčkov« je šla na počitnice, tako tudi jaz za par dni na deželo k sorodnikom. Po večurni vožnji z vlakom smo končno izstopili. Hiša se nahaja na hribu, od koder sem imela zelo lep razgled. Od tod sem gledala griče in polja, posejane z belimi hišicami, ki so bile videti kakor sladkorne kocke. Skoraj vsak dan sem se šla kopat s prijateljicami, večkrat v gozd po jagode. Tu pa tam pa sem naletela tudi na kako gobo. Pomagala sem tudi pri delu na polju. Hitro so minili lepi dnevi. Ne bom jih pozabila!

Cvetka-Ivica Rožencvet, uč. II. r. gimn.
Ljubljana, Gasilska cesta 15.

Ljubo Mlado Jutro! Midva Ti kar skupaj piševa o našem počitniškem izletu. Zato, ker sva šla tudi skupaj na Sv. Goro. Na postaji Sava je izstopilo mnogo

izletnikov. Takoj smo se spoznali, ker smo imeli vsi isto pot. Nama sta delala družbo Miloš in Marija iz Černuč pri Ljubljani. Bili smo že pod vrhom in nabirali jagode. Kar se je vtila ploha. Pod drevesi smo vedrili, pa ni pomagalo dosti. Do kože mokri smo pridrveli v planinsko kočo. Tam smo odložili mokre obleke. Suhe pa smo dobili na posodo. Izgledali smo kakor maškare. Zato smo bili vsi dobre volje. Najbolj pa mi mladi: Miloš in Marija in midva. Ko smo se napili čaja, se je zvedrilo in smo videli Kum, Poljšnik in druge kraje, ki so še višji. Ta dan sva si izmislila pesmico:

Če v lepem z doma greš
Te pod vrhom vjame dež.

Slavica in Mitja Grašič
učenca litijske os. šole.

Zopet se oglašam iz Caribroda, kjer sem na počitnicah in pridno čitam »Mlado Jutro«, ki mi nudi največ zabave. Tu sem si našla prijateljici Jelico in Vasko, s katerima se skupaj igramo. Seveda se bolj malo razumemo, kajti večinoma govorita bolgarsko, včasih se pa pomenimo tudi po srbsko in če ne drugače, pa na prste. Lahko bi mnogo pisala o zanimivostih teh krajev. Najbolj so mi všeč narodni običaji, zlasti igranka (kolo). Zelo rada poslušam male cigane, ki imenitno svirajo. Nedavno sem bila prav na bolgarski meji in sem stopila celo na drugo stran, da lahko trdim, da sem bila v Bolgariji. Prav lepe pozdrave vsem mladim Jutrovčkom z daljnega juga. Toplo pozdravljam mamico in ateka ter Tebe, dragi stric!

Vera Prudič, uč. mgd. šole
v Mariboru.

Tudi jaz potožim naše šolske dni, saj dolgo smo gladili šolske klopi. Ali sedaj je prišel naš čas, ki bo vesel tudi za nas.

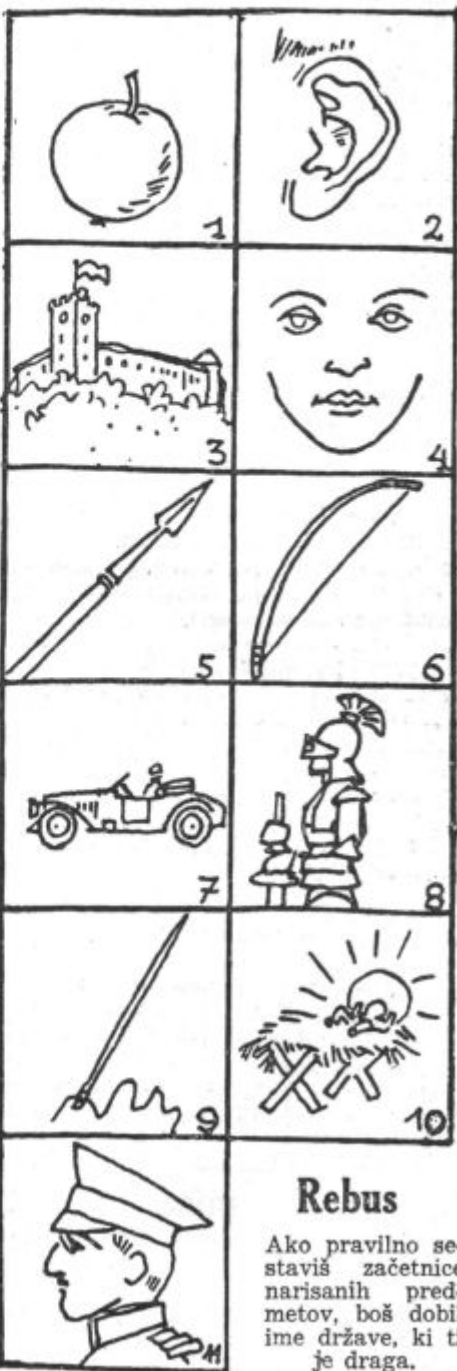
Saj smo se mesecev deset učili in si naše mlade glave belili. Zato se bomo sedaj malo odpočili. Toda kakor se ubije vsak lonec, Tako bo tudi veselja našega prekmalu konec.

Stric, pozdravlja te šolarka mlada, ki »Mlado Jutro« vedno čita rada.

Francka Nadižar, uč. IV. razr. osn. šole,
Novi Sad, Temerinska ulica 115.

Moji kanarčki. Ker vsako nedeljo čitam v »Mladem Jutru« prav zanimive zgodbe, sem sklenila, da tudi jaz nekaj napišem o mojih kanarčkih. Imam šest samcev in tri samice, ki jih imam zelo rada. Zjutraj, ko vstanem, jim očistim gajbice in kletke, nato jih pa krmim. Vsi

me že poznajo in kar od radosti čivkajo, če pridem blizu. Kadar se jim hočem posebno prikupiti, jim dam poleg običajne krme za priboljšek še malo salate. Dve samici gnezdita, ena ima pet jajčec, druga je že izvalila dva mladiča. Moji ptički so vedno veseli in so nam vsem v radost. Najraje jih opazujemo, kadar se kopljejo. Duša Fuchs, licej, Ljubljana.

Njega še ne veste

Najhitrejši evropski vlaki. Najhitrejši evropski vlaki vozijo s hitrostjo do 148 km na uro. Eden izmed najhitrejših vlakov v Evropi je vlak, ki vozi na progi London-Grantham, ki je dolga 170 km in na tej progi dosega ta vlak obenem s postanki hitrost 102 km na uro. Nadaljnje hitre proge so Pariz—St. Quentin v Franciji s povprečno hitrostjo 100 km na uro, London—Bristol (Anglija) 99 km in London-Coventry (Anglija) 98 km. Na nekaterih mestih teh prog pa dosega jeto navedeni vlaki brez postankov še vse večje brzine. Rekord v tem dosega vlak, ki vozi na progi London—Swindon in to 131 km na uro; njegova absolutna brzina znaša na nekaterih mestih celo 148 km na uro.

Manica:

Šala

V solnčecu je počil strel.
Zajček lepo je zapel.
Siromak cekine trosil.
Muca miški jesti nosil.
Žveplo bruha otok Malta.
Roža raste iz asfalta.
Zogo bije stari ded.
Letos vroč je sneg in led.

Prijateljčki! Če pazljivo prečitate to pesmico, najdete v vsaki vrstici skrito kratko a značilno besedo.

Presneti skratke

Otroci, dobro ste napravili! Trije kratki stavki se bero zdaj čisto pravilno: »Mlečna kaša, to je naša dobra pašala«

Rešitev ugank

- Šumi šumi — voda vrti, vrti — mlinsko kolo drobi drobi — kamen pšenico hiti, hiti — testo vzhajati diši diši — pečen kruh in spet drobi — z zobmi in dobro nam stori, ko ga pojemo.
- Stenski koledar (predpasnik — ko trgamo liste).
- Za denar.

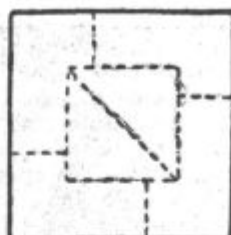
Posetnica

A. Bratok

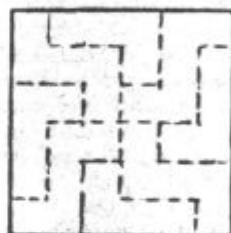
Kakšen poklic ima ta gospod?

Sestavljalke

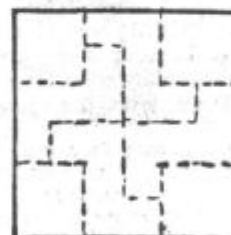
Rešitev

Četverokotnik sestavljen iz štirih pravokotnih delov in dveh trikotnikov.

Četverokotnik sestavljen iz osmih pravokotnih delov.

Četverokotnik sestavljen iz štirih pravokotnih delov in štirih četverokotnikov.

Kvadrat III

1	2	3	4
		P	
2		E	
3		R	O
4		O	

1. vrtna hišica, 2. plast na steni pod slikarjijo, 3. —, 4. drobce materije.

Rešitev kvadrata II.: 1. špič, 2. pero, 3. Iran, 4. konj.